

ADOPTION OG SAMFUND

LANDSFORENINGEN AF ADOPTANTER

ÅRGANG 2, DECEMBER 1978, NR. 8.

BESTYRELSEN

Formand:

Poul Skov Christensen
Egevangen 48, 8310 Tranbjerg.
Tlf. (06) 29 31 09.

Næstformand:

Erik Heine Nyfeldt
Venedigvej 11, 2300 København S.
Tlf. (01) 58 29 97.
Sommer: Valhallavej 13, Drysselbjerg, 4200 Slagelse.
Tlf. (03) 55 82 36.

Kasserer:

Otto Chr. Vang
Damgaardsvej 30, 2930 Klampenborg.
Tlf. (01) 64 02 16.

Redaktør:

Gerda Skovmand Madsen
Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.
Tlf. (06) 68 27 61.

Sagsbehandler:

Lone Schmidt-Jørgensen
Niels Juuls Alle 36, 5250 Odense S.V.
Tlf. (09) 11 67 03.

Leif Ipsen

Søndermarken 162, lejl. 32, 5000 Odense.

Sekretær:

Steen Pedersen
Vibeengen 18, 8541 Skødstrup.
Tlf. (06) 99 17 85.

Suppleanter:

Torben Bang-Jensen,
Husoddevej 45, 8700 Horsens.
Tlf. (05) 65 79 07.

Jørgen A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. (04) 54 21 42.

LOKALFORENINGER.

Aarhus og Vejle Amter:

Poul Gudberg
Sankelmarksvej 40, 8600 Silkeborg.
Tlf. (06) 82 99 00.

Fyns Amt:

Ole Dyrvig
Egernvænget 43, 5800 Nyborg.
Tlf. (09) 31 44 38.

Københavns Amt og Roskilde Amt:

Københavns kommune, Frederiksberg kommune og Bornholms Amt:
Lis Sørensen
Ejbydalsvej 49, 2600 Glostrup.
Tlf. (02) 45 46 92.

Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt:

Arnt Strynø
Fælledvej 12, Rønnebæk, 4700 Næstved.
Tlf. (03) 72 78 48.

Frederiksborg Amt:

Jens Rasmussen
Helsingørvej 7, 3480 Fredensborg.
Tlf. (03) 28 36 08.

Viborg Amt:

Jenny Christensen
Syrenvej 3, 7755 Bedsted.
Tlf. (07) 94 53 45.

Nordjyllands Amt:

Sven Bengtson
Bakkegårdsvej 59, 9830 Tårs.
Tlf. (08) 96 15 49.

Sønderjyllands og Ribe Amt:

J.A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. (04) 54 21 42.

Adoption og Samfund:

Udkommer 10. januar, 10. marts, 10. april, 10. juni, 10. august, 10. september, 10. november og 10. december.
Deadline for meddelelser og annoncer den 26. i måneden forud for udgivelsesdatoen.

Abonnement kr. 65,00 årlig.

Redaktion: Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.
Redaktion: Inger Nielsen og Elisabeth Pedersen.
Ansvarsh. redaktør: Gerda Skovmand Madsen.

GRETHE RISBJERG THOMSEN

f. i 1925

Alle vi barnløse mødre

De unge mødre vågner ofte om natten,
de rejser sig op og spejder i hemmelig frygt,
om barnet nu sover godt og er rigtig dækket,
mens alle vi golde kvinder kan sove trygt.

Om dagen finder jeg mødrene alle vegne,
med blanke barnevogne går de i blæsten,
eller med fine, forundrede børn, som pludrer,
og vandrer så vaklende sikkert, som føllet hos hesten.

Og jeg, som er barnløs og ansvarsløst fri og ene,
jeg føler et stik i brystet ved dette syn,
som havde jeg haft et barn med så klare øjne
og sådan en pande over usynlige bryn.

Som havde jeg endnu det barn - men langt, langt borte,
et levende barn, som jeg aldrig mer skulle nå -
jeg ser det for mig, det ligger og leger i solen,
dets hår er som blød, blød silke, dets øjne er blå.

I dag er mødrene ude i vårblåt vejr
med barnevogne som duvende skuder for vinden.
Alle vi barnløse mødre går stille forbi,
luften er skarp, vi går med en tåre på kinden.

NYT FRA HOVEDBESTYRELSEN

HB måtte med stor beklagelse tage til efterretning, at Leif Ipsen ønskede at træde tilbage som formand. Vi har - med skam at melde - prøvet at lægge pres på Leif for at få ham til at fortsætte som formand. Med "skam", fordi vi godt kan forstå, at du også må tage hensyn til egne børn, kone og et fuldtidsjob. Du har klaret din formandsperiode aldeles strålende, du har været i besiddelse af en smittende inspiration, fuld af gode ideer, og du har påtaget dig en meget stor arbejdsbyrde.

Det bliver vanskeligt at leve op til dine præstationer, men jeg kan på hele bestyrelsens vegne sige, at vi er meget glade for, at du trods alt vil fortsætte i HB, så vi stadig kan drage nytte af din store viden og erfaring.

En tak skal også rettes til sagsbehandlerne Douglas Henderson, Elisabeth Pedersen og kasserer Benth Reno Larsen, der træder ud af HB. (Elisabeth fortsætter i redaktionsgruppen). I har været med lige fra foreningens start og har opnået en erfaring, vi forhåbentlig stadig kan drage nytte af. Det er utrolig mange timers arbejde, I har stillet til rådighed. Tak.

Poul Skov Christensen

Referat fra Generalforsamlingen i Dyssegårdskirkens krypt, Søborg, lørdag den 18. november 1978.

Der var fremmødt ialt 37 deltagere, formanden Leif Ipsen var fraværende på grund af sygdom. Programmet blev afviklet efter følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent: Bjørn Skat Petersen, Herlev, blev valgt.
2. Beretning fra bestyrelsen. Beretningen blev godkendt.
3. Arbejdsprogram. Arbejdsprogrammet bliver, som vedtaget sidste år.
4. Der var ikke indkommet skriftlige forslag, men der blev fra HB stillet forslag om at flytte generalforsamlingen til marts måned, således at regnskabet for kalenderåret er afsluttet og revideret til forelæggelse på generalforsamlingen, således at man undgår - som nu - at skulle godkende et regnskab fra det forrige år. Forslaget faldt med 10 stemmer for og blev følgelig forkastet. Det blev henstillet til lovudvalget at fremkomme med et forslag til ændring af vedtægterne både for HB og for lokalforeningerne inden næste generalforsamling i nov. 79.
5. Regnskabet for 77 og budgetforslag for 79 (se bladet nr. 7) godkendtes. Foreningen har på nuværende tidspunkt ialt 287 medlemmer. Kassebeholdningen er ialt 4.000 kr.
6. Der blev stillet et mundtligt forslag gående ud på en forhøjelse af nuværende kontingent på 140 kr. til 200 kr. årligt. HB kunne ikke anbefale forslaget, idet det er en aftale fra Nyborgmødet imellem lokalforeningerne og HB, at kontingentet ikke skulle forhøjes. Forslaget blev forkastet med 14 stemmer for og 17 imod. HB kunne opfordre med-

lemmerne til foruden det årlige kontingent på 140 kr. at indbetale et beløb på f.eks. 60 kr. som et frivilligt bidrag, hvilket sidste år gav ca. 1.000 kr. ekstra til foreningen.

Om tilskuddet til lokalforeningerne blev det foreslået, at den tildelte bevilling på 500 kr. årligt (april) suppleres med 10 kr. ekstra pr. medlem af de ekstra indbetalte bidrag.

Til bladet kom der forslag fra medlemmerne om i hvert nummer at have en meddelelse om deadline (26. i hver måned), samt hvornår næste nummer kommer, sidstnævnte af hensyn til meddelelser fra lokalforeningerne om arrangementer.

7. Valg til bestyrelsen. Leif Ipsen ønsker at fratræde som formand for foreningen, men har erklæret sig villig til at fortsætte i bestyrelsen. HB foreslog derfor som formand foreningens nuværende sekretær Poul Skov Christensen, der vil være kendt for sine indlæg og artikler i dagspressen. Der indkom ikke andre forslag. Poul Christensen blev enstemmigt valgt til formand.

Følgende HB medlemmer afgår og ønsker ikke genvalg: Elisabeth Pedersen, Douglas Henderson og Benth Reno Larsen. Steen Pedersen træder ind i HB i stedet for Elisabeth, og Gerda Skovmand Madsen er ikke på valg.

Følgende blev foreslået og valgt:

I Hovedbestyrelsen:

Leif Ipsen,
Lone Schmidt-Jørgensen,
Otto Vang,
Erik Nyfeldt.

Suppleanter:

Torben Bang-Jensen,
Jørgen Simonsen.

Den nye hovedbestyrelse konstituerede sig straks.

Formand, Poul Skov Christensen, Århus.

Næstformand, Erik Nyfeldt, København.

Sekretær Steen Pedersen, Århus.

Kasserer, Otto Vang, København.

Sagsbehandlere, Lone Schmidt-Jørgensen, Odense og Leif Ipsen, Odense.

Redaktør, Gerda Skovmand Madsen, Bjerringbro.

Suppleanter, Torben Bang-Jensen, Horsens og Jørgen Simonsen, Vojens.

Valg af 2 kritiske revisorer: Douglas Henderson og Benth Reno Larsen.

Anden halvdel af generalforsamlingen forløb på den måde, at man delte sig i grupper og diskuterede nogle af de foreslåede emner: Gruppe II siger, rimeligheden ved forundersøgelse etc., som foreslået i indkaldelsen til generalforsamlingen.

Referent: Elisabeth Pedersen

Arrangørerne skal have tak for god forberedelse af de ydre rammer til generalforsamlingen og en undskyldning for, at det ikke blev bekendtgjort, at man havde arrangeret børnepasning med film etc. Tak.

Poul Skov Christensen

Referat vedrørende emnet: "Rimelighed omkring forundersøgelsen", drøftet på Hovedgeneralforsamlingen den 18. november 1978.

Først debatterede gruppen de begrænsninger, der kan foreligge før forundersøgelsen bliver iværksat, herunder de generelle krav til helbred, samlivs varighed, status og alder - dog blev der for sidstnævnte krav givet eksempler på dispensation.

Der var enighed om, at det må være en ret for vordende adoptanter at få en forundersøgelse selv om der på forhånd er problemer med de generelle krav.

Hvad selve forundersøgelsen angår, kom der eksempler på de store forskelle, der er i sagsbehandlernes arbejde, og stor variation i interviewets længde og grundighed. Man mente at kunne spore et vist snobberi fra sagsbehandlerens side, således at forstå at højtuddannede, vordende adoptanter fik en bedre behandling, dog blev det fastslået, at den endelige afgørelse lå i samrådet.

Det næste spørgsmål, der blev rejst, var, til hvilken brug og hvor dybtgående forundersøgelsen burde være - og hvor stor værdien af den er. Dette gav megen debat uden anden enighed end, at det er nødvendigt med forundersøgelsen, men den virker for omfattende og for stiv.

Adoptanter, der har været gennem psykologiske test, fortalte om ubehagelighederne derved og ligeledes fremkom der eksempler på den store spredning der kunne være i udførelsen af de børnepsykologiske tests.

15% bliver underkendt ved forundersøgelsen, det er 3 gange så mange som for nogle år tilbage. Det viser sig, at adoptanter, der er godkendt, ikke lever i mere stabile ægteskaber end befolkningen som helhed. Der blev konkluderet, at en form for forundersøgelse skal der til, men den nuværende virker for usmidig.

Bo Schmidt-Jørgensen

Referat af gruppearbejde (gruppe II) ved Aoption og Samfunds generalforsamling den 18.11.1978.

Emner: Barnløshed
Sterilitet
Hospitaller
Forundersøgende myndigheder

Under emnet barnløshed var gruppen først inde på hvor længe man i almindelighed venter efter ægteskab eller samlivs indgåelse, før henvendelse til læge eller andre blev besluttet. Gruppen mente 2-3 år. Ved henvendelse til læge må kvinder, som har indtaget p-piller påregne at skulle vente ca. 3 år inden en reel undersøgelse foretages, idet der må regnes med hormonale forstyrrelser i ovennævnte tidsrum. Da myndighedernes krav er 5 års dokumenteret samliv inden forundersøgelse - med henblik på adoption - kan finde sted, mente gruppen, at dette sammen med ovennævnte kunne være årsag til unødigt forsinkelse ved optagelse på venteliste med nugældende aldersregler in mente.

Emnet fertilitetsklinik blev berørt, det konstateredes at være en langvarig og krævende proces. Et gruppe-medlem kunne oplyse, at der iflg. Ugeskrift for Læger forelå en statistik gående ud på, at ægteskaber i denne gruppe var 20 gange så stabile som andre.

Løvrigt konkluderede gruppen, at de få børn, der siges at være til adoption, måske burde tiltænkes barnløse.

Myndighedernes indstilling overfor vordende adoptanter opfattes af mange som værende negativ. De forundersøgende myndigheders spørgsmål må i store træk anses for rimelige, kun enkelte i vor gruppe havde fået stillet spørgsmål af ubehagelig eller intim karakter.

Det kunne se ud som om myndighederne iflg. Betænkning III hellere godkender ægtepar til barn nr. 2, end godkender nye familier til barn nr. 1. Dette finder gruppen selvfølgelig forkasteligt.

Det blev sluttelig omtalt, at når der kun er 100 danske børn til adoption om året, 1.900 par på venteliste og 12-16 års ventetid, må kravene om 5 års samliv og en nedre aldersgrænse på 25 år virke overflødige. Det vil kun i meget heldige tilfælde kunne nås at adoptere et dansk barn inden den øvre aldersgrænse passerer.

Referent for gruppe II
Flemming Heller

Nyt fra Lokalforeningerne.

Viborg og Ringkøbing Amters lokalforening.

Vi afholder tøndeslagning i forbindelse med fastelavn, lørdag den 24. februar. Reserver derfor allerede denne dato! Nærmere meddelelse om tid og sted vil blive udsendt til medlemmerne.

p.l.v.
Jenny Christensen

Referat af generalforsamling i Adoption og Samfunds lokalforening for Sønderjyllands og Ribe Amter, den 11. november 1978.

Desværre var der - formentlig på grund af den tætte tåge - kun mødt meget, meget få medlemmer til generalforsamlingen, men trods alt blev det en interessant aften, hvor en mængde emner vedrørende adoption og problemerne i forbindelse hermed blev drøftet. Siden lokalforeningens stiftelse den 3.2.1978 har arbejdsgruppen kontaktet socialcentrene, hvor vi er blevet godt modtaget af sagsbehandlerne, som beskæftiger sig med adoption.

Vi har meddelt de tre formidlende organisationer, at der også findes en afdeling af foreningen i det sydlige Jylland.

Samtlige kommuner og biblioteker i begge amter har fået tilsendt nogle af foreningens foldere. Hvis I ikke kan finde dem i jeres kommuner, så sig besked til sekretæren, som så vil sørge for, at der bliver sendt nogle til de respektive steder.

I april og september var der henholdsvis i Aabenraa og Korsbæk arrangeret en orienterende aften om adoption og vist lysbilleder fra Bangladesh. Yderligere om

disse møder kan læses i foreningsbladet nr. 4. Møderne var ret godt besøgt, hvilket var opmuntrende for arbejdsgruppen.

Ved stiftelsen af lokalforeningen blev der fra hovedbestyrelsen fremsendt et tilskud på 500 kr. til alle udgifter. Det er lykkedes nogenlunde at "holde hus med" pengene, idet kassebeholdningen pr. 1.10. var på 512 kr. Der blev fremlagt regnskab for foreningens indtægter og udgifter - det blev godkendt.

På valg til bestyrelsen var Jørgen Simonsen og Greta Jepsen - begge blev genvalgt. I stedet for Tage Lau, som ikke ønskede genvalg nyvalgt som suppleant Poul Madsen, Vojens efter forslag fra bestyrelsen. Arbejdsgruppen ser herefter således ud:

Bestyrelse:

Jørgen Simonsen, Vojens, tlf. (04) 542142 (formand)
John Yardy, Guderup, tlf. (04) 458680 (kasserer)
Greta Jepsen, Genner, tlf. (04) 698846 (sekretær)

Suppleanter:

Marlies Hansen, Bække v. Vejen, tlf. (05) 389218
Birgit Sandholdt, Hoptrup, tlf. (04) 575659
Poul Madsen, Vojens, tlf. (04) 543065

LUMINAIR
drivhuse har
de fordele
de fleste andre
mangler

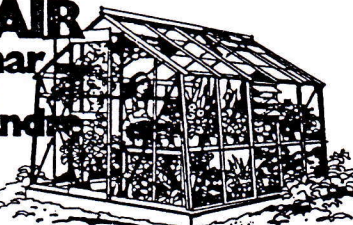
LUMINAIR de luxe
er bl. a. blevet
efterspurgt for:

- 4 mm glas i hele stykker.
- Det betyder større stabilitet, lettere rengøring, bedre isolering og ingen grotesteder for kim i overlåpninger.
- Stort udluftningsareal. - Det betyder korrekte temperaturforhold.
- Kraftigt aluminiumstel med akkrælder.
- Det betyder ekstra stabilitet og 25% bedre lysgennemgang end i huse med lige sider.
- LUMINAIR leveres også i en økonomi-udgave, der hører til markedets allerbilligste.

fra
kr. 1.695,00
til
kr. 3.695,00

PANOLookGLAS

9760 Vraa. Tlf. 08 - 98 15 66

Fra Dansk-Koreansk Selskab har vi modtaget meddelelse om, at en udstilling KOREAN FOLK PAINTING EXHIBITION vises i København og Odense i følgende perioder:

Stadsbiblioteket i Lyngby 21. nov. - 12. dec.
Odense Centralbibliotek 15. dec. -

LIDT OM UNDERERNÆRING

Underernæring er nok det mest almindeligt forekommende problem blandt de børn, der adopteres hertil fra udlandet. Hvor meget betyder det egentlig, at et barn gennemgår en periode med underernæring? Er følgerne blot kortvarige eller sker der uoprettelig skade? Bliver børnenes modstandskraft ødelagt for stedse, så man altid skal gå og pylre om dem? Sker der kun fysisk skade, eller bliver de også psykisk skadede? Bliver hjernen ikke ødelagt?

Det er blot nogle af de spørgsmål, vi fra tid til anden bliver stillet overfor både fra forældre og sagsbehandlere. Som sagt har de fleste af de børn, der kommer hertil på et eller andet tidspunkt i deres tilværelse gennemgået en periode af underernæring. Spørgsmålene ovenfor kan ikke besvares generelt, hvis de da overhovedet kan besvares. Hvordan skal man så som forældre vurdere, hvor stor en risiko, der er forbundet ved at sige ja til et barn, der bliver tilbudt?

Man må selvfølgelig først og fremmest finde ud af, om barnet overhovedet har været underernæret, og i så fald om det stadig er det, eller om det nu atter er velnæret.

Hvis vi tager udgangspunkt i det normale barn, så vil barnet have en normal-vægt i forhold til dets højde, og barnets højde vil også være normal i forhold til dets alder. Bliver barnet underernæret sker der først det, at vægten falder, således at vægten bliver for lav i forhold til højden, men det skrumper jo ikke og derfor vil højden fortsat være normal for alderen. Ved langvarig underernæring går væksten dog i stå, således at højden efterhånden også bliver for lav i forhold til alderen.

Hvis barnet senere bliver velnæret, f.eks. ved at komme på børnehjem, tager det forholdsvis hurtigt på og vægten bliver atter normal i forhold til højden, mens det går langsommere med at indhente de manglende centimeter, således at højden fortsat vil være for lav i forhold til alderen. Altså skal man først og fremmest se på vægt, højde og alder. Et barn der aldrig har været underernæret vil have normal vægt for højde og normal højde for alder. Et barn der for nylig er blevet underernæret i en kort periode, vil have en lav vægt for højde, men normal højde for alder. Et barn der er kronisk underernæret gennem længere tid vil både veje for lidt i forhold til højde og være for lav efter sin alder. Et barn der er "fedet op" efter en langvarig underernæring vil have en normal vægt for sin højde, men vil være for lav for sin alder. De normale kurver for vægt/højde og højde/alder vil man altid kunne få gennem sin egen læge eller fra sagsbehandleren.

Da man nu har mulighed for at vurdere, om barnet er eller har været underernæret, hvad skal man så lægge vægt på. Generelt må man sige, at jo yngre barnet er, da underernæring sker og jo længere underernæringen varer, des større er risikoen. Navnlig i perioden fra 0-2 år er risikoen størst.

Men hvor stor er risikoen, når den er størst? Fra nogle sider hører man alvorlige advarsler om "mental retardering", mens andre siger, at der næsten ingen risiko er. Sandheden er snarere den, at vi ikke ved det.

Hvis vi først ser på den fysiske side af problemet, er tingene knapt så indviklede. Som det allerede er sagt, går det faktisk hurtigt med at indhente de manglende pund, når et underernæret barn bliver tilbudt den rigtige kost, og derfor vil de fleste børn allerede være kommet sig efter en akut underernæring inden de når Danmark. Dog har man stadig problemer med at rette op på selv den akutte del af underernæringen i et U-land, når barnets modstandskraft er svækket således, at det konstant svækkes af tilbagevendende tarminfektioner med diarre, mælinger el. lignende. I den situation risikerer man altså, at barnet fortsat er groft underernæret ved ankomsten, således at det bliver nødvendigt med speciel vejledning via lægen eller endda hospitalsindlæggelse de første uger. Det hører dog heldigvis til

sjældenhederne, og også her skulle udsigterne til at få barnet hurtigt på ret køl være gode. Hvad den svækkede modstandskraft angår, bliver den atter normal, når barnet kommer i trivsel og når op på sin normal-vægt, så der er ingen grund til at beskytte barnet mere end normalt. Langsommere går det med at indhente de manglende centimeter. Også her ser det dog ud til, at det forsømte kan indhentes. De foreløbige erfaringer med selv de sværest underernærede børn, som er kommet hertil, viser at de vokser betydeligt hurtigere end normalt i de første år, og det ser ud til at de allerfleste vil opnå en normal højde, selvom de har været mange centimeter bagefter ved ankomsten.

Hvad så med det vigtigste af det hele? Sker der psykisk skade? Hvor meget? Er det uopretteligt? Noget egentligt svar findes ikke på disse spørgsmål. Det er uhyre vanskeligt at bevise om underernæring giver hjerneskade af større praktisk betydning. Underernæring er næsten altid koblet sammen med andre store sociale problemer - meget store familier i lidet stimulerende omgivelser med hårdt belastede forældre, ingen skolegang, dårlige hygiejniske forhold med hyppige alvorlige infektioner o.s.v. I den situation er det umuligt at sige, hvad der skyldes underernæring, og hvad der skyldes de tusinde andre ting. Da hjernen udvikles i forskellig alder og med forskellige hastigheder hos forskellige dyrearter, har man heller ikke ved hjælp af dyreeksperimenter kunnet give noget entydigt svar, idet resultaterne ikke kan overføres til mennesker.

Man kan dog idag sige så meget, at sker der hjerneskade på grund af underernæring, så er der ihvert fald tale om skader der er langt mindre end det man normalt forstår ved "mental retardering" eller åndsvaghed. Hvor stor en skade, der sker, hvis det sker, afhænger dels af, hvor slem underernæringen er, og dels af i hvilken alder det sker. Som nævnt i indledningen er risikoen formentlig størst i de to første leveår. Der foreligger dog mange eksempler, hvor det end ikke lykkedes at kunne måle nogen skade på intelligensen selv efter grov underernæring i denne særlig modtagelige alder. På den anden side mener andre undersøgere at kunne påvise en lavere intelligenskvotient i gennemsnit hos børn der har været underernæret end hos en tilsvarende gruppe normale børn. Hos børn der ligefrem er døde af underernæring, har man også kunne konstatere skader på hjernen.

Skal man foreløbig konkludere, må det være derhen, at rent fysisk er den største risiko nok den, at barnet når at dø inden papirarbejdet er gjort færdigt. Når barnet er kommet hertil i live, vil det lykkes at indhente det forsømte omend måske med "startvanskeligheder" i form af hospitalsindlæggelse i de sværeste tilfælde. Hvad det psykiske angår, er der i de sværeste tilfælde risiko for at intelligensen vil blive nedsat i forhold til, hvad barnet ellers ville kunne have opnået, hvis det ikke var blevet underernæret. Der vil dog ikke blive tale om mentalretardering i gængs forstand eller åndsvaghed som følge af underernæring alene.

DGH

Underernæring, intelligens og forskning.

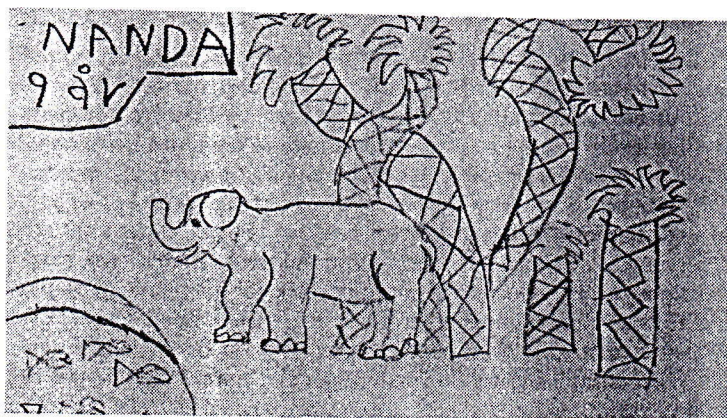
I tilslutning til Douglas Hendersons artikel om underernæring kan jeg ikke lade være med at referere lidt, som jeg har læst hist og her og som har nogen forbindelse med adoption og problematikken heromkring.

Att Adoptera, nr. 1/1976 refererer en amerikansk undersøgelse foretaget af en professor i pædiatri (børnesygdomme), Myron Winick, af koreanske børn adopteret i amerikanske middelklassehjem før de var 3 år gamle. 1/3 af disse børn var svært underernærede ved ankomsten, 1/3 velernærede, mens 1/3 hverken var det ene eller det andet. Ved undersøgelsens tidspunkt havde alle børnene befundet sig i de amerikanske familier i mere end 6 år. Formålet med undersøgelsen var at se, hvad der skete med børnene, når de kom i et stimulerende miljø samtidig med at underernæringen ophævedes. De amerikanske adoptivforældre var intelligensmæssigt placeret på højde med eller over gennemsnittet af den amerikanske befolkning. Ved intelligens forstås formentlig "det, man måler ved en intelligensprøve" eller/og det man har præsteret i skolen. Ved undersøgelsens gennemførelse var forskellen i vægt og højde næsten helt forsvundet, jfr. Hendersons artikel. Men børnene var mindre end deres jævnaldrende amerikanske kammerater, hvilket kan skyldes arvelige anlæg og/eller lav højdevækst gennem generationer forårsaget af underernæring. Når det gælder intelligenskvotient og skolepræstation var de ved ankomsten underernærede børn ved undersøgelsestidspunktet på samme niveau som amerikanske middelklassebørn. De fra starten velernærede børn lå over gennemsnittet. Der fandtes altså fortsat forskel på børnene indbyrdes. Forskerne, som gennemførte undersøgelsen, forklarer det med, at de hjem, børnene placeres i, undersøges specielt med hensyn til egnethed, og adoptivbørn derfor havner i særligt stimulerende miljøer som ligger over gennemsnittet. I referatet er der desværre ikke nævnt noget om, hvor stort et antal børn undersøgelsen omfattede.

Jeg har fundet andre forskningsresultater, hvis pålidelighed man muligvis ikke kan stole helt på. H.M. Skeels og I. Harms har i Journal af Genetic Psychology, 1948, s. 283 - 294, undersøgt nogle adoptivbørn. Deres biologiske mødre havde alle en intelligenskvotient der lå under 75, og de biologiske fædre var alle arbejdere og derfor muligvis i besiddelse af en intelligenskvotient, der er lavere end gennemsnittets. Børnene blev placeret i socialt velstillede hjem før de var to år gamle. Da de var fem år gamle, lå deres intelligenskvotient på 104 sammenlignet med deres biologiske mødres gennemsnitsintelligens, der lå på 62,6. M. Skodak og H.M. Skeels har i Journal af Genetic Psychology (1949) s. 85 - 125, offentliggjort en anden undersøgelse: "A Follow-up study of 100 Adopted Children". Her viste en anden gruppe adoptivbørn sig 13 år gamle at have en intelligenskvotient gennemsnitlig på 107, mens deres biologiske mødres lå på 85,2.

Om denne sidste undersøgelse skriver Helmuth Nyborg i "Psykologi og Genetik", Munksgaard, 1972, at den "udviste en signifikant og progressiv øgende korrelation i IK-score med de biologiske mødres uddannelse, mens der ikke fandtes nogen signifikant korrelation til adoptivmoderens uddannelse. Skodak og Skeels udelukker forsigtigvis ikke, at omgivelserne kan have haft indflydelse på intelligensudviklingen, men slutter, at i samspillet mellem arv og miljø har den genetiske indflydelse tilsyneladende haft større betydning".

Andre undersøgelser viser, iflg. Helmuth Nyborg, Psykologisk Institut ved Århus Universitet, at der er en tendens til, at adoptiv- og plejebørn scorer højere i intelligenstag i årene umiddelbart efter anbringelsen, og børnene synes tilsyneladende at følge adoptiv- eller plejefamilien i intelligenskvotient. Men efterhånden som børnene vokser til, viser intelligenskvotienten sig at svare mere til de biologiske forældres end til adoptivforæld-

renes. Helmuth Nyborg konkluderer: "Disse resultater fra studier af adoptivbørn synes således at underbygge den antagelse, at intelligensudviklingen kan påvirkes af miljømæssige faktorer, men kun indenfor de rammer, der afstikkes af genetisk determination (arvelig bestemmelse). Disse rammer synes ret snævre".

Disse sidste, refererede undersøgelser er amerikanske, og det drejer sig næppe om adoptivbørn fra U-lande, men snarere om adoptivbørn af amerikansk oprindelse.

Gerda Skovmand Madsen

Mødre og børn på hospital.

Der tales i disse år meget om de psykiske virkninger af børns hospitalsophold. Jeg har selv lige haft den positive oplevelse at være hos min knap 2-årige adoptivdatter under hele hendes indlæggelse (10 dage) på Diakonissestiftelsens børneafdeling til operation for ganespalte.

Jeg ville gerne være med for at hjælpe hende igennem den svære tid med de mange nye og ukendte indtryk og fremmede personer og for at trøste hende efter opvågningen fra operationen og i de "sløje" dage lige efter.

Forberedelser blev truffet. Det er ikke så let at være hjemme fra, når der er to "store" børn på 5 og 7 år, og man har egen virksomhed. Men med hjælp og velvilje fra familien gik det. Det skulle jo overståes.

Og så skete der det, at opholdet i høj grad blev givende for mig selv. Det styrker en i forholdet til barnet, at få lov at hjælpe det, når det har mest brug for hjælp og trøst. Det giver en særlig tilfredsstillelse at gå med sit lille barn på armen eller sidde med det i hånden og vide, at man selv er den, i hele verden, som kan gøre det bedste for barnet lige nu ved at trøste og berolige det ved sin tilstedeværelse.

Forbavsende hurtigt var Mette på benene igen og legede med de andre børn i afdelingens legestue. Nu kom der nogle lidt svære dage med raserianfald over småting, "overfald" på mig o.s.v. Dette kulminerede, da far kom i week-enden, - og rejste igen uden at tage os med hjem. Det var som om hun ville sige: "Tag mig dog med herfra"

Nu 3 uger efter hjemkomsten er hun helt den samme som før. Der er tydeligvis ingen skadevirkninger af opholdet.

Alt i alt var det en god oplevelse at være med - det burde være en selvfølge alle steder, hvor små børn skal indlægges - men er det jo desværre ikke endnu.

Kontakten med de andre mødre i samme situation var også meget værd. Da først operationerne var godt overstået var der faktisk en stemning som på en barselsgang. Man er glad, lidt ør og forvirret. Gråd veksler hurtigt med latter, hos såvel børn som mødre. I en sen natteime havde jeg en af disse alt for sjældne samtaler med en anden adoptivmor om det, at adoptere børn, og det at have børn i det hele taget. Hvad er det, der gør at vi ønsker os børn? Hvad er det, der gør, at man som i vore tilfælde adopterer handicappede børn? Der gives nok intet entydigt svar, men i forbindelse med en adoption tror jeg, at man i mange tilfælde "brænder inde" med mange tanker og følelser. Vi er ikke på nogen fødeafdeling, vi bliver ikke opvartet og forkæ-

let i en uges tid. Vi "får" bare barnet, som i de fleste tilfælde kræver os helt og fuldt i de første uger. Det skal vi nok også være glade for, for netop ved at tage os af børnene, bliver vi knyttet til dem, og de knytter sig til os.

Opholdet på Diakonissestiftelsens børneafdeling bekræftede mig i min opfattelse af, at forældre kan give hinanden meget, når de er i samme situation, og at specielt adoptivmødre har brug for at støtte hinanden ved samtaler.

Grete Andersen

**-her
og der...**

*Byens førende
specialforretninger
for tæpper.*

Hobrovej 347, Skalborg... tlf. 18 58 33 · Bredegade 1, Aalborg... tlf. 13 86 33

"Børn i vintervejr"

Hermed ønskes vore læsere en glædelig jul.
Redaktionen.